

RAZVOJ I PERSPEKTIVE TRŽIŠTA MUNICIPALNIH OBVEZNICA U SRBIJI

**Medjunarodna konferencija Beogradske berze
„Upgrade in Belgrade 2012“**

Aleksandar Bučić

21. oktobar 2012, Beograd

STRUKTURA PREZENTACIJE

- Opšti pregled i stanje na tržištu
- Zakonski okvir
- Kada je zaduživanje pravi izbor?
- Zašto u Srbiji do nedavno nije bilo obveznica LS?
- Iskustva zaduživanja lokalnih samouprava u Srbiji
- Podrška Delegacije Evropske unije u Srbiji
- Zaključak

OPŠTI PREGLED I STANJE NA TRŽIŠTU

- Nov instrument na domačem tržištu kapitala
- Nova alternativa za finansiranje infrastrukturnih projekata
sa brojnim prednostima u odnosu na dosadašnje
- Zaostatak u odnosu na zemlje regiona
- Kompletiran zakonski okvir koji omogućava neometan
razvoj tržišta u narednom periodu
- Potrebna podrška lokalnim samoupravama u pravcu
intenzivnijeg korišćenja nove mogućnosti

ZAKONSKI OKVIR – podsticajan za dalji razvoj tržišta

- Zakon o javnom dugu (do 2011. godine)
- Izmene Zakona o javnom dugu (u 2011. godini)
- Zakon o finansiranju lokalne samouprave
- Zakon o budžetskom sistemu
- Zakon o tržištu kapitala
- Javna ponuda – potpuno nova mogućnost**

KADA JE ZADUŽIVANJE PRAVI IZBOR?

- Transferi (grantovi)
- Kapitalni transferi
- Subvencionisani krediti / zajmovi
- Finansiranje tekućim prihodima
- JPP i joint venture
- Emitovanje instrumenata duga – osnovni razlozi za finansiranje putem municipalnih obveznica**
- Kritičan jaz u razvoju komunalne infrastrukture (životna sredina) u odnosu na EU standarde i ogromne potrebe za finansiranjem**

ZAŠTO U SRBIJI DO NEDAVNO NIJE BILO MUNICIPALNIH OBVEZNICA?

- Zakonski okvir nije predstavljao prepreku u potpunosti
- Specifičnosti sistema finansiranja lokalne samouprave
- Povoljniji poreski tretman nije bio prepreka – naprotiv
- Pitanje imovine lokalne samouprave – samo delimično
- Odsustvo iskustva i potrebne ekspertize
- Značajno prisustvo izvora finansiranja od IFI's
- (Ne)Spremnost finansijskih institucija (bankarskih i nebankarskih)

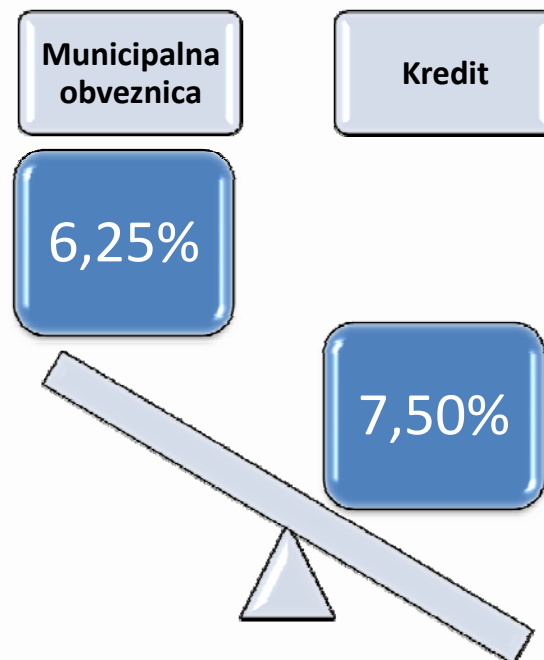
ISKUSTVA ZADUŽIVANJA LOKALNIH SAMOUPRAVA

- Dugogodišnje iskustvo na tržištu kredita
- Značajan rast aktivnosti počev od 2009. godine
- 169 gradova, opština i gradskih opština – 110 bilo aktivno na tržištu kredita krajem 2010. godine
- Nedovoljno iskorišćen segment od strane banaka
- Preovladjujući uslovi relativno povoljni
- Značajan rast finansijskih kapaciteta lokalnih samouprava
- Novi Sad – najbolji primer – ušteda u budžetu od preko 3 miliona EUR

PRVA OBVEZNICA U SRBIJI – GRAD NOVI SAD

- Osnovni cilj – najpovoljniji izvor finansiranja
- Paralelna nabavka kredita i usluga pokrovitelja
- Finansiranje dva značajna infrastrukturna projekta

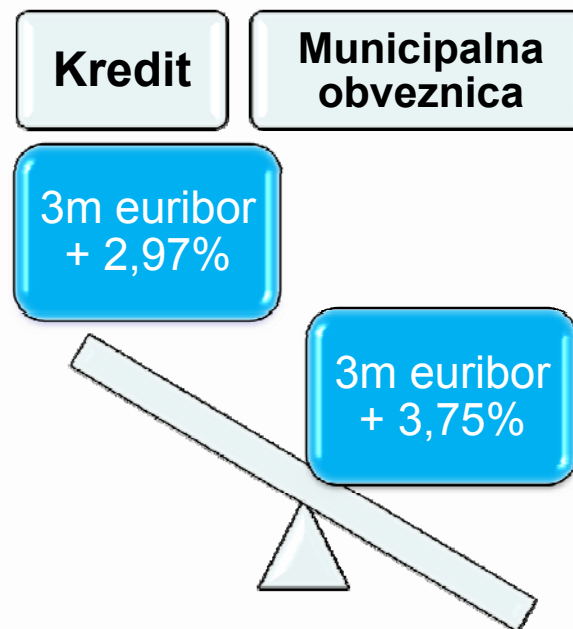
STRUKTURA OBVEZNICE – GRAD NOVI SAD

Izdavalac	Grad Novi Sad, Moody's credit rating Ba3
Nominalni iznos emisije	EUR 35 m, podeljen u 3 tranše
Prve dve tranše	Oktobar 2011 i april 2012. godine
Denominacija	EUR
Rok dospeća	12 godina (uključene 2 godine grace perioda)
Kamatna stopa	Fiksna, 6,25%
Plaćanje (dospeće kupona)	Polugodišnje
Isplata glavnice	Amortizacioni plan otplate duga
Mogućnost za 3. tranšu	Delimična garancija US Treasury
Pokrovitelj emisije	UniCredit Bank

PRIMER GRADA UŽICA – najpovoljniji kreditni uslovi

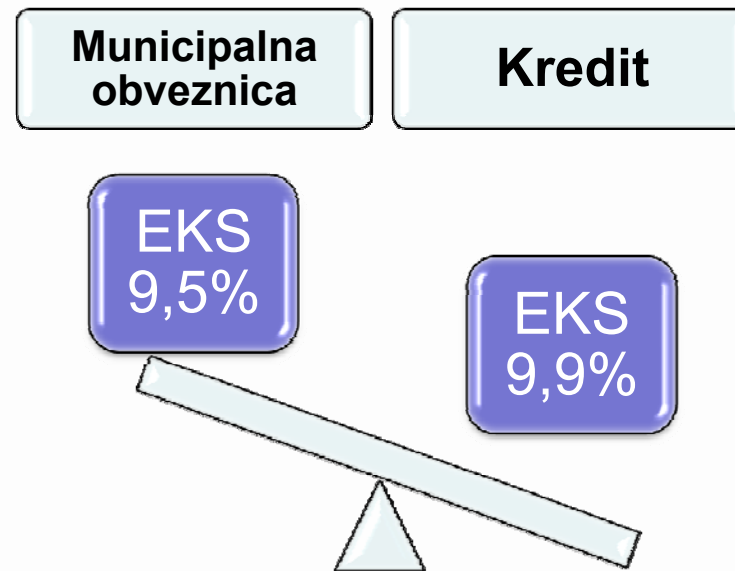
- ❑ Iznos zaduživanja – RSD 100 m (septembar 2011)
- ❑ Ročnost – 2 godine grace i 4 godine otplate
- ❑ Paralelna nabavka kredita i usluga pokrovitelja

DRUGA OBVEZNICA U SRBIJI - GRAD PANČEVO

- ❑ Iznos zaduživanja – RSD 107 m (decembar 2011)
- ❑ Ročnost – 1 godina grace i 6 godina otplate (call opcija)
- ❑ Paralelna nabavka kredita i usluga pokrovitelja

PODRŠKA DELEGACIJE EVROPSKE UNIJE U SRBIJI

Ključni podsticaj nastanku prvih obveznica

- Program Exchange 3 – IPA 2007 (SKGO)
- Program MSP – IPA 2007
- Priprema i planiranje zajedničkih aktivnosti
- Studija izvodivosti razvoja tržišta municipalnih obveznica
- Prvi informacioni memorandum uradjen kroz Exchange 3 program
- Direktna podrška Novom Sadu, Užicu, Pančevu i drugima
- Nastavak podrške u narednim godinama – Exchange 4

ZAKLJUČAK

- Podrška resornog Ministarstva finansija i privrede i
Uprave za javni dug i Komisije za HoV
- Nedovoljno iskustvo lokalnih samouprava
- Neophodna edukacija investitora, emitenata i gradjana
- Pобоljšanje trendova na finansijskom tržištu sa aspekta
budućih perspektiva municipalnih obveznica
- Transparentnost i odgovornost lokalne samouprave
- Podrška lokalnim samoupravama od strane svih učesnika

Kontakt:

ALEKSANDAR BUĆIĆ

Pomoćnik generalnog sekretara za
finansije, SKGO

Menadžer Exchange 3 programa

aleksandar.bucic@skgo.org

011 3223 446